

Izbaja ob 4 jutraj.
Stane celoletno . . . 240 K
mesečno 20
za zased. oremlje . 800
za inozemstvo . . 600

Oglas za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo
Miklošičeva cesta št. 14
Telefon št. 73
Upravištvo
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 33
Račun kr. pošt. ček urada
štev. 11.842

Ljubljana, 13. julija.

Zopet enkrat stoji baroško vprašanje v ospredju javnega zanimanja. Najrazličnejše, nasprotujoče se vesti krožijo po našem in še hujše po italijanskem časopisju in razburjajo prebivalstvo.

Italijanska vlada si nad pol leta ni upala natočiti javnosti distega vina. V strahu pred fašisti, ki jih je oživila v vzgojila sama, si ni upala priznati, da prisoja rapalska pogodba baroško luko jasno in določno Jugoslaviji. Pred vsem zato, da bi prikrila pravi položaj, je vztrajala tako trdovratno na svojem predlogu glede skupne uprave nad reškimi pristanišči. Skupno upravo bi potem v Italiji razglasili kot solastništvo, kar bi pravzaprav tudi res bilo, zlasti če bi prodrl Italijani s svojo zahtevo po pogodbi za 90 let. Na tak način bi prišli Italijanski imperijalisti in nacionalisti kljub rapalski pogodbi v posest Baroša, tega, v današnjih razmerah najvažnejšega pristanišča Jugoslavije.

Samoumevno je, da naša vlada na take zahteve ni mogla pristati. Ko sta Giolitti in Sforza uvidela, da Jugoslovani ne bosta mogla zopet utrahotati, sta postala mehkejša. Popustila sta toliko, da bi bil sporazum mogoč, kajti previden, ne na predolgi termin vezan dogovor glede Baroša in Reki bi bil koristen po mnenju gospodarskih veščakov tudi za našo trgovino.

Padla pa sta Sforza in Giolitti in ž njima njun koncept. Naslednik Bonomi, ki je sam sodeloval na rapalski konferenci, je sicer zatrjeval urbi et orbi, da bo vodil napram Jugoslaviji politiko spravljivega prijateljstva in da se bo točno držal rapalskih določb. Pod pritiskom fašistov, proti katerim je danes vsaka italijanska vlada brez moči, pa je začel tudi Bonomi govoriti o »reviziji« rapalske pogodbe. Priznava sicer dejstvo rapalskega aneksa, ki ugotavlja, da spadata Baroš in Dela k Jugoslaviji, leče pa potov, da bi to določbo obšel.

Predvsem se je povrnil k staremu Sforza - Giolittijevemu predlogu, naj se sklene pogodba o skupni upravi na kolikor mogoče dolg termin, najmanj pa na 50 let. A Bonomi gre še dalje. Po njegove načrte naj bi ostala teritorialna pripadnost Baroša za dobo skupne uprave in suspenzo. V slučaju pa, da Jugoslavija nikakor ne bi pristala na tako dolg rok, bi se zadovoljila Italija tudi s krajšim, a le pod pogojem, da bi mi v tem času ne gradili ob Adriji nobenega pristanišča, ki bi moglo konkurirati Reki in Trstu.

Samoumevno je, da so vsi ti predlogi in vse te zahteve za nas nesprejemljive. Kakor smo že včeraj poročali, so tudi res nalezle v Beogradu na najodločnejši odpor. Vsi vodilni politiki izjavljajo, da so pogajanja na taki bazi absolutno nemogoča.

Italijanski delegati so se odpeljali v Rim da dobe nova navodila svoje vlade. V interesu miru in v želji, da se nam omogoči čim prej redno in normalno delo na gospodarskem polju, se nadejamo, da italijanska vlada ne bo splavala v motne vode absurdnega fašistovskega nacionalizma, ki sanja že celo o tem, da se proglasi Baroš za sporno vprašanje in se zato predloži švicarskemu zveznemu predsedniku, katerega predvideva rapalska pogodba kot razsodnika v eventualnih iz te pogodbe izvirajočih sporih.

Le ako bi sledila rimska vlada treznim razlogom razuma, bo omogočeno mirno sosedstvo. Drugače . . . Italija ne sme pozabiti, da smo danes mnogo močnejši in mnogo na boljše, kakor smo bili takrat, ko so morali naši zastopniki kapitulirati v Rapallu . . .

Beograd, 13. julija. (Izv.) Radi božni predsednika italijanske delegacije za trgovinska pogajanja z našo državo, so današnja seja ni mogla vršiti.

Beograd, 13. julija. Včeraj se je tukaj vršila plenarna seja naše in italijanske delegacije za trgovinsko pogodbo. Na seji se je govorilo o besedilu pogodbe, toda o členih, ki govore o ribolovu in brodarstvu, ni bilo govora. Razprava se jutri nadaljuje. Snodi je priredil predsednik italijanske delegacije Luccelli v hotelu »Bristol« intimno večerjo, katere so se poleg osmih članov italijanske delegacije udeležili tudi dr. Momčilo Ninčič, dr. Ante Trumbić, Kukić in dr. Noskovič. Z današnjim ekspresom odidejo iz Beograda po nove instrukcije petorica italijanskih delegatov (strokovnjaki za ribolov). Potemtakem ostanejo v Beogradu samo Luccelli in dva člana delegacije ter tajniki.

Rekonstrukcija deželnih vlad

Beograd, 13. julija. (Izv.) Imenovanje kraljevih namestnikov bo sledila v kratkem rekonstrukcija pokrajinskih vlad. Poverjenstva kot taka se uklenejo, njih funkcije prevzamejo oddeljena, odnosno delegacije posameznih ministrstev, katerim bodo načelovali načelniki oddeljenj. V politični krogli prevladuje mnenje, da bo zlasti na Hrvatskem in v Bosni potrebno, da prevzamejo vodstvo nekaterih poverjenstev, oziroma oddeljenj politične osebe. V tem slučaju bi bil delokrog posameznih oddeljenj načelnih predstojnikov enak funkciji nekdanjih oddeljenj šefov v banovini.

Dr. Vošnjak imenovan za poslanca v Pragi

Beograd, 13. julija. (Izv.) Ministrski svet je imel danes popoldne v stanovanju ministrskega predsednika Pašića sejo, ki je bila jako kratka. Minister Pribežević je kot namestnik notranjega ministra poročal o toku preiskave zaradi atentata na prestolonaslednika, regenta.

Na seji je bil dalje podpisan ukaz o imenovanju dr. Bogumila Vošnjaka za našega poslanika v Pragi.

Rekonstrukcija vlade je odgodena, ker hoče vlada počakati na rezultat kongresa muslimanske stranke v Sarajevu.

Francija poklonila Jugoslaviji križarko

Beograd, 13. julija. Francoski poslanik v Beogradu, Simons, je naznanil naši vladi, da je francoska vlada sklenila pokloniti v spomin ponesrečenega atentata na regenta Aleksandra Jugoslaviji križarko »Vedette«, ki naj nosi ime »Aleksander«.

S to križarko je potoval po albanski tragediji iz Krja na Francosko, kjer je pridobil francosko vlado za akcijo na solunski fronti.

Nov habsburški načrt za madžarsko krono

Pariz, 13. julija. (Izv.) Tu so se pojavile nove vesti o rešitvi vprašanja madžarskega prestola. Po tukajšnjih poročilih so madžarski merodajni krogi vsled odpora male antante opustili misel, da bi mogel Karel Habsburški sploh priti na madžarski prestol. Vsled tega se je pojavila kombinacija, da bi se Karlov mladoletni sin zaročil s hčerko sedanjega madžarskega guvernerja Horthyja, a da bi mu bilo zagotovljeno nasledstvo na madžarskem prestolu. Do njegove polnoletnosti bi ga kot regent nadomestoval admiral Horthy.

Zeneva, 13. julija. (Izv.) Španska kraljica-mati se mudi z bivšim avstrijskim nadvojvodo Evgenom že tri dni pri bivšem cesarju Karlu v Hirtensteinu ob Vierwaldstättskem jezeru. Vesti, da bi španska vlada odklonila Karlovo prošnjo za naselitev na Špansko, niso resnične, ker se vrše pogajanja direktno in še niso zaključena. Eks-cesar Karel je svoj dvor znatno skrilil in odpustil mnogo uradnikov, ki so se vrnili na Madžarsko. Kot vzrok se navaja varčevanje.

Novi zakonski načrti

Beograd, 13. julija. (Izv.) Minister za konstitucijo dr. Trifković je izdelal zakonski načrt o centralni upravi, o glavni kontroli, o državnem svetu in o poslovniku za narodno skupščino. Vlada je projekt o poslovniku že sprejela.

UKAZ O OFICIRSKEM NAPREDOVANJU.

Beograd, 13. julija. Na ponedeljkovi seji ministrskega sveta je bil podpisan obširen ukaz o napredovanju aktivnih in rezervnih častnikov. Posebno važno je, da so s tem ukazom popravljene čini častnikov, ki so bili ujeti in so tedaj zaostali v napredovanju.

POITALIJANČENJE NAŠIH IMEN.

Rim, 13. julija. (Izv.) Pod predsedništvom senatorja Salate se je sestala v italijanskem geografskem društvu komisija strokovnjakov, ki ima nalogo, prekrstiti krajeva imena v odrešenih krajih Tridentske in Julijske Benečije. Komisija bo izvršila »prekrstitve« v teku treh mesecev.

ZAPRISEGA HRVATSKEGA BANA.

Beograd, 13. julija. Danes je novi kraljevi namestnik za Zagreb Juraj Demetrović položil prisego. V Zagreb pride v petek, dne 15. julija. Z njim pride tudi minister Svetožar Pribežević, ki ostane nekaj dni v Zagrebu.

IZ PREISKAVE O ATENTATU.

Beograd, 13. julija. Danes dopoldne se je v prisotnosti preiskovalnega sodnika nadaljevala konfrontacija prijetih komunističnih poslancev z Mojzedom, članom teroristične organizacije v Novem Sadu. Mojze je ostal pri svojih prejšnjih izpovedbah, da so komunistični poslanci organizirali teroristični pokret v naši državi. Poslanci Filipović, Čopić in Kovačević so, kakor prej tako tudi danes zanikali vsako zvezo z atentatom in teroristično akcijo.

MINISTER KUMANUDI ZOPET V BEOGRADU.

Beograd, 13. julija. (Izv.) Finančni minister Kumanudi se je vrnil v Beograd.

FRANCOSKI SENAT RATIFICIRAL TRIANONSKI MIR.

Pariz, 12. julija. Senat je sinoči razpravljal o trianonski pogodbi. Poročevalec Reynald je izjavil, da ima trianonska pogodba za podlago iste ideje, kakor st. germainska, namreč ustvariti pravične sode, oprostiti zatirane narode, naložiti odškodnino premaganec in zahtevati poročstva. Senator De Nonce se je izjavil proti trianonski mirovni pogodbi, češ, da je za Madžarsko nepravilna.

Ministrski predsednik Briand je izjavil, da se De Nonce oziroma samo na pritožbe Madžarov, ne čuje pa pritožbo onih narodov, ki so jih Madžari še pred kratkim zatirali, namreč Sedmograške, ki je med vojno zaveznike tako znatno podpirala in zanje toliko žrtvovala. Vprašanje zapadnomadžarskih komitatov je bilo rešeno v st. germainski mirovni pogodbi. Vendar pa bo še posebna komisija na licu mesta preučila vprašanje eventualnih popravkov meja in tudi zveza narodov se bo pečala s to zadevo.

Ministrski predsednik je končal s prošnjo zbornici, naj se ničesar ne ukrene, kar bi razdrlo stike kateregakoli naroda s Francijo. Nato se je debata zaključila in pogodba ratificirala.

SOVJETSKA VLADA PROTESTIRA PROTI PODPIRAJU RUSKIH BEGUNCEV IZ RUSKIH SREDSTEV.

Moskva, 12. julija. Ljudski komisar za zunanje posele Čičerin je poslal vsem državam, ki so pristopile k zvezi narodov protestno noto proti nameri vani uporabi ruskega imetja v inozemstvu za podporo ruskih beguncev, ker so ta imetja last ruskega naroda in ker je pokazala izkušnja, da so vsi ruski begunci v inozemstvu protirevolucionarni, ki konspirirajo proti volji ruskega naroda.

SLOŽNO DELO SPASI NAROD, ZATO BODIMO SLOŽNI V DELU ZA JUGOSLOVENSKO MATICO!

Italijanska posvečevanja o Barošu

NESPREJEMLJIVE ITALIJANSKE ZAHTEVE. NACIONALISTIČNA SLEPOMIŠENJA.

Rim, 13. julija. (Izv.) Vprašanje luke Baroš je stopilo vnovič v ospredje. Danes in včeraj so se vršile v italijanskem zunanjem ministrstvu neprestano konference, katerim so prisostvovali predsednik vlade Bonomi, minister zunanjih del della Torretta, polkovnik Carletti in senator Quartieri. K posvetovanju so pozvali tudi šefa provizorične reške vlade Zanello.

Na konferenci je zmagovalno umerjeno mišljenje, ki ga je zastopal Zanello, namreč, da se morajo najprej konsolidirati razmere na Reki; naj se sestavi na podlagi izida zadnjih volitev vlade in proglasi samostojnost reške države.

V posvetovanju je minister Bonomi ponovno izjavil, da po aneksu rapalske pogodbe privade luka Baroš Jugoslaviji in rekel, da sedanji vladi preostajata samo dve možnosti, ali priznati rapalsko pogodbo v celoti obsegu, ali se pa postaviti na stališče, da je vprašanje luke Baroš sporno vprašanje, ki spada po členu V. pogodbe pred neprizivno razsodišče predsednika švicarske republike. Italijanska vlada nikakor ne more zanikati veljavnosti določb rapalske pogodbe glede luke Baroš; ako tega

ne stori, se mora podvreči razsodišču, katerega razsodba ne bi mogla biti povoljna za Italijo.

Minister za zunanje zadeve, della Torretta, je izjavil, da je vezan v baroškem vprašanju na dogovore med Sforzo in jugoslovansko vlado, vendar je preko italijanskega poslanika v Beogradu stavil jugoslovanski vladi nove kompromisne predloge, ki obstojajo v tem, da se podališa doba skupne administracije nad reškimi pristanišči, da se določno zagotovijo teritorialna pripadnost luke Baroš Jugoslaviji, od Jugoslavije se pa zahtevajo jamstva, da ta v času, dokler bo zastopana v skupnem konzorciju nad reškimi pristaniščem, ne zgradi nobene nove luke ob Adriji.

Jutri pride v Rim italijanski poslanik conte Manzoni iz Beograda, ki bo poročal o stališču jugoslovanske vlade glede luke Baroš in stanju trgovskih pogajanj.

Rim, 13. julija. (Izv.) Glasilo ministrskega predsedn. Bonomija, »Epoca«, javlja, da bo ministrski svet naročil italijanskemu komisariju na Reki, admiralu Foschiniju, da naj stavi arditom, ki so zasedli luko Baroš, kratkoročen ultimatum, da morajo takoj izprazniti luko.

Bonomijeva vlada pred padcem

NASPROTOVANJE FAŠISTOV IN KLERIKALCEV. — ORLANDO BONOMIJEV NASLEDNIK.

Rim, 13. julija. (Izv.) Stališče vlade Bonomi je do sedanjega momenta negotovo in se ne more govoriti prav ničesar o njeni večini, dokler ne poda svoje programske izjave, zlasti glede zunanje politike. Večje skupine iz desnice še vedno niso zavzele svojega končnega stališča, ker hočejo poprej slišati program nove vlade.

Splošno se presoja politični položaj skrajno pesimistično in pojavljajo se že glasovi o novi ministrski krizi. Vedno bolj stopa na površje oseba bivšega ministrskega predsednika Orlanda. »Giornale d'Italia« javlja, da je zlasti negotovo, kako stališče zavzame klerikalci, ki so v vsi krizi popolnoma pasivni in čakajo samo prilike, da izrabijo kolikor mogoče najbolj situacijo za sebe. Zato je verjetno, da bodo ravno klerikalci najbolj pripomogli padcu Bonomijeve vlade.

nomija vkljub temu, da so sami zastopani v njegovi vladi.

Rim, 13. julija. Predsednik vlade Bonomi je sprejel poslanca Virgilija Ščeka, kateri mu je predložil slovenske pritožbe in zahteve. Ministrski predsednik se je zelo zanimal za poslančev izvajanje o potrebi izmenjave denarja. Obljubil je tudi, da se čim prej otvorijo šole v Istri. Na pritožbo poslanca Ščeka, da se držijo aretiranci po mesece in mesece v zaporih, ne da bi se zaslislali, je ministrski predsednik z gotovostjo obljubil, da bo dal takoj ukaz, naj se nemudoma zaslislajo vsi, ki joče v kaznilnicah. Kar se končno tiče zahteve po obnovi naših porušenih krajev, je ministrski predsednik obljubil, da v kratkem pošlje svojega zastopnika, da si ogleda na licu mesta naše porušene kraje, da se tako pospeši delo obnove.

Konec premirja med fašisti in socijalisti

Carrara, 13. julija. (Izv.) V Torani je bila pravcata bitka med anarhisti, komunisti in fašisti. Močna skupina anarhistov je hotela naskočiti lokal, kjer so se zbrali fašisti, da ustanove svojo organizacijo za Torano. Zaradi tega je prišlo tukaj do spopada, tokom katerega je bilo odanih mnogo strelcev. En delavec je bil pri tem ubit, 4 pa ranjeni. Tudi na poti, ki vodi iz Carrare v Maso je prišlo do spopada med nasprotniki in je bilo 12 oseb ranjenih.

Rim, 13. julija. (Izv.) Včeraj popoldne je četa komunistov oddala na neki avtomobil, misleč, da so v njem fašisti, več strelcev iz samokresov. Avtomobil se je takoj ustavil. V njem sta bila dva možka, dve ženski in ena deklica, ki so bili na poti v Viterbo. Deklica je bila smrtonesno nevarno zadeta in je kmalu izdihnila. Ena dama je bila težko, ostale osebe pa lahko ranjeni. Napadenci so bili angleški državljani.

Viterbo, 13. julija. Zaradi napada fašistov na socialiste, pri čemer je bilo več oseb ubitih, so je tukaj proglasila občna stavka.

Rim, 13. julija. Socijalisti so za nedeljo sklicali zborovanje zaupnikov, da se posvetujejo o korakih proti nasilstvu fašistov.

Rim, 12. julija. (Izv.) Semkaj je prispel japonski prestolonaslednik in je bil sprejet s kraljevskimi častmi. Mesto je v zastavah. Na kolodvoru so ga pričakovali vsi ministri, general Diaz in admiral de Revel, osebo japonskega poslanstva in ves diplomatski zbor. Kralj Viktor Emanuel se je pripeljal na kolodvor v spremstvu vojvode Aoste.

Borza 13. julija

Zagreb, devize: Berlin 205 — 207,50, Italija 718 — 725, London izplačilo 572 — 578, ček 570 — 0, Newyork 155 — 157, ček 154 — 155, Praga 203,50 — 204, Švica 2600 — 2610, Dunaj 20,30 — 20,45, Pariz 1226 — 1230, Budimpešta 56 — 56,25, valute: dolarji 151 — 153, avstrijske krone 21,50 — 22,50, češkoslovaške krone 210 — 0, 20kronski zlati 520 — 525, napoleoni 517,50 — 521, rumunski lei 0 — 230, italijanske lire 714 — 717.

Dunaj, devize: Zagreb 488 — 492, Beograd 1950 — 1970, Berlin 1022 — 1028, Budimpešta 267 — 270, Bukarešta 1000 — 1100, London 2787,50 — 2793,50, Milan 3590 — 3550, Newyork 756 — 760, Pariz 5995 — 6035, Praga 1008 — 1014, Solija 637,50 — 647,50, Varšava 40 — 42, Zürich 125,75 — 126,20, valute: dolar 749 — 753, levj 640 — 650, marke 1025 — 1081, funti 2762,50 — 2762,50, franki 5090 — 6080, lire 3515 — 3535, dinarji 1940 — 1960, poljske marke 4025 — 4225, lei 1983,50 — 1992,50, švicarski franki 12475 — 12525, češke krone 1011,50 — 1017,50, ogrske krone 267 — 270.

Zürich, devize: Berlin 8,175, Newyork 601, London 22,08, Pariz 47,50, Milan 28,00, Praga 8, Budimpešta 2,175, Zagreb 3,90, Bukarešta 8,75, Varšava 0,33, Dunaj 0,82, žigosane 0,81.

Berlin, devize: Italija 346,15 — 346,85, London 270,70 — 271,30, Newyork 742,95 — 744,50, Pariz 566,90 — 568,10, Švica 940,75 — 943,25, Dunaj 10,38 — 10,42, Praga 90,65 — 90,85, Budimpešta 26,27 — 26,33.

London, 13. julija. Po poročilih iz Stockholma izkazuje ljudsko štetje na Ruskem, da je število prebivalstva padlo od leta 1914 za 12 milijonov duš.

Posabljivi jubilej

Črna, dne 18. julija so praznovali jubilej Jugoslovenski žalosten praznik — obletnico, ko je podivjana tolpa italijanskega naroda porušila tržaški Narodni dom. Prezili so naši listi ta dogodki in z molkom so prešli preko njega. Niso ga pa prezili naši bratje tam preko in «Edinost» je posvetila žalostnemu jubileju s srčno krvjo napisan članek, iz katerega prinašamo najvažnejše dele. «Edinost» od 18. julija piše:

Tržaški Jugoslovenski obhajamo danes žalosten obletnico. Ravno danes, 13. julija je leto dni, odkar je nahujskana in podivjana množica v naravnem besu nasokobila in požgala naš «Narodni dom». 13. julija 1920 je bil najnesrečnejši dan v zgodovini tržaških Jugoslovenov, toda 13. julija 1920 so si tudi utisnili naši italijanski sodržavljani večni žig sramote na čelo.

Groza nas obdaja, ko se spominimo onega dne in gnus vstaja v naši duši, ko gledamo v duhu vse one nečloveške prizore. Kakor tolpa ameriških Indijancev so pridrveli na trg pred tedaj ponosno zgradbo in v divjim krlikom so se zagnali proti zaprtim okencem in vratom. Počile so prve bombe, toda vrata so se stala, počile so druge, tretje... In množica je vdrila skozi odprte in pekleniški krliki v hišo, oborožena z bombami, samokresmi, puškami in — bencinom. V hipu so bili prostori polni gostega dima, in rdeč plamen je švignil skozi razbita okna in vrata, v pritličju, v podstrešju, na vseh straneh. Tedaj pa sta se prikazali na oknu v drugem nadstropju dve osebi, mož in žena: dve nedolžni žrtvi. Preplašeni sta bili na smrt in groza jima je na široko odprla prestrašene oči in jima preobrazilo smrtno blede obraza. Poskneli sta in iztegnili roke, proseč usmiljenja. Kamen bi se ju bil usmilil, toda ljudje se ju niso. Pekleniški krliki je zaoril na trg, kakor tedaj, ko so Judje kričali: «Križaj ga, križaj ga ljudstva in njegovega metja. Najskočijo v globino z drugega nadstropja na trg...»

Se ni bil zadostil! — Plamen je bil že objel streho na hiši, ko se prikažejo na strehi možje, ženske in otroci, ki se obupno tekali sem in tja, bežeč pred smrtjo — v plamen. Zbežali so bili iz svojih stanovanj v smrtne strah in begali po hiši, gor, dol, na desno, na levo, — nikjer rešitve. Požar se je medtem širil vedno bolj, vrata na hodnikih so že pokala, gost dim se je že valil proti njim in jih dušil. Pribežali so na streho. In tedaj — zgodilo nekaj groznega. Med divjim krlikom množice je pokleknila četa vojakov pred vojašnico in začela streljati proti temi nesrečnikom, ki so se obupno vrnili nazaj v dim in plamen. Množica pa je klicala in se smejala... «Križaj ga! Križaj ga!»

Rešili so se, ker je neki naš človek tvegaj svoje življenje in jim odprl zadnji hip stranske vrata, in zbežali so, opljuvani in zasramovani, sirote; zgorelo jim je vse, kar so imeli, rešili so komaj le golo življenje... Nahujskana množica pa je divjala dalje. Vsak plamen, ki je švignil skozi okno, je bil pozdravljen z radostnim vzklikom, vsaka oknica, ki je padla na trg, s ploščanjem rok. — Leto dni je od tedaj, toda naš gnus nad toliko podlostjo se še ni polegel... ker ni imel časa.

Dogodki 13. julija so bili samo prva točka programa stranke sedanjega fašistovskega poslanca Giunte. Onega dne so naredili samo prvi korak na poti, po kateri hodijo še dandanes. Začelo se je sistematično ubijanje našega! In krizali so ju: zabij žrtvi sta prej v mestu, potem v okolici, končno po deželi. Vkušiti hočejo vsako sled našega kulturnega življenja. Naša kulturna društva morajo sklicevati svoje sestanke skrivaj, po brigah, kakor divje, preganjane zveri, danes tukaj, jutri tam; vse naše življenje je odvisno od milosti fašistov, ki imajo za seboj vse državne organe; naš jezik je potisnjen iz javnega življenja; naša družba je razgnana, naše ljudstvo, naši otroci zasramovani, naše kulturno življenje potisnjeno za stoletje nazaj: obsojeni smo v kulturni državi na kulturno smrt...!

Ko gledamo danes golo in ogoljeno vidovje našega nekdanjega kulturnega središča, nam uhaajo mišli na našo tužno Istro, na njene požgane vasi, na njeno zatirano in preganjano mučniško ljudstvo. Tudi Istria bo h leti praznovala krvavo obletnico... Zakaj mi smo narod, ki praznuje tudi, in še najbolj, dneve svoje največje nesreče in žalosti, kakor je dejal Lloyd George med vojno. Dokler bodo stali pusti zidovi našega požganega «Doma» na Oberdankovem trgu, dokler bo cvnila mrzla kraška burja skozi njegova ožgana okna, dokler bo izpiralo deževje te gole kraske stene in dokler bo tukaj še en Jugosloven, — dotlej bo 13. julija 1920 praznik, ki bo spominjal na največjo žalost in žalost tržaških Jugoslovenov.

Fatalna pomota

Ze v torek večer je završalo po Ljubljani: gospod Pesek je potrjen za župana! Informiranci so stikali glave in si pripovedovali, da je prišlo obvestilo iz Beograda in da so prinesli to vest iz tudi zagrebški in beograjski listi. Včeraj zjutraj sta prinesla poročilo z velikimi naslovi in debelim tiskom tudi «Slovenec» in «Jugoslavija», seveda kot «izvirno» poročilo. Sedaj so Ljubljanci večinoma verjeli, da je vest resnična, le previdnejši so bili še skeptični, ker poznajo zanesljivost «izvirnih» poročil «Jugoslavije», «Slovenca» in «Novega Časa». V njih dveh jih je potrjevalo tudi dejstvo, da poročila o potrditvi ni imelo «Jutro».

Imeli so prav. Ko je včeraj dopoldne celotno ljubljanski dopisni urad ustrelil enakega koda, da je priobčil izmišljeno vest o potrditvi gosp. Peska, smo se informirali pri našem dopisniku v Beogradu in izvedeli sledeče:

Po svetu

• «Sokoli» namesto kron? V češko-slovaški republiki se je razvilo intenzivno gibanje za novo nazivanje denarnice. Namesto dosedanje «krona» naj bi stopili «sokoli». Za dekadno enotico se nasvetujejo imena «denar», «husita» ali «koruna».

— Atentat na Pilsudskega. Listi poročajo iz Varšave, da je bil na poljskega državnega predstojnika pred nekaj dnevi izvršen atentat. Neki dijak se je na nepojasnjen način vthotopil v Pilsudskega delovne sobe, kjer je ustrelil parkrat nanj, ne da bi ga zadel. Pilsudski se od tega dne ni pokazal v javnosti. Policija je baje izsledila velik prevratniški komplot in je aretirala mnogo osumljenцев. O stvari poljska javnost molči.

— Italijanski socialisti proti sodelovanju z meščanskimi strankami. Na zborovanju rimske socialistične stranke se je sprejela resolucija proti sodelovanju z meščanskimi strankami. Ob enem se pozivljajo druge organizacije, da pripravijo enake sklepe za občni zbor, ki bo jeseni.

— Znižanje vojaške službene dobe v Italiji. Italijanski vojni minister je izdelal zakonski načrt za znižanje službene dobe pri vojakih na 8 mesecev. Zato se uvide v šole obligatorična vojaška vzgoja mladine.

— Ponesrečen avijatik. Iz Londona se poroča, da se je znani avstralski letalec, Hare Hawker, ki je preteklo leto prvi preletel Atlantski ocean, v Rendown pri Londonu smrtno ponesrečil. Letalo se je v veliki višini vnelo. Ko je padlo na tla, so našli letalca mrtvega.

— Anglija in gospodarska obnova. Na konferenci ministrskih predsednikov britanske države je Balfour v zvezi z vprašanjem, katere naloge ima Zveza narodov, obrazložil gospodarski položaj Evrope in sveta. Spominjal je na to, da je po Zvezi narodov sklicana finančna konferenca v Bruslju lani dala pobude velike vrednosti, katere hočejo sedaj zlasti napraviti Avstrijci uporabiti. Vsak uspeh, ki se bo tu dosegel, bo koristen vpliv ne samo na Avstrijci, marveč tudi na ves industrijski svet. Vsak posamezni del tega sveta je več ali manj organsko zvezan z vsemi drugimi deli.

Neki mladi in povprečni reporter beograjskih listov je slišal, da je ministrski svet razpravljal in potrdil izvoljenega župana v Mariboru. V svoji povrnosti pa je zamenjal Maribor z Ljubljano. Na ta način je prišla vest v beograjske liste. Od tam so jo «preplankali» nekateri zagrebški in po zagrebških brždasi tudi «Jugoslavija» in «Slovenec».

Da posnemajo listi svoje informacije po drugih listih, ne da bi navedli vir, sicer ni lepo, a se dogaja ne le pri nas, ampak tudi drugod. Ako pri tem nasledijo, je to le zasluzena kazen za žurnalistično nedostojnost. Popolnoma drugačna pa je stvar pri uradnih dopisnih uradih. Ti so vendar za to tukaj, da informirajo javnost vsaj o domaćih dogodkih objektivno in zanesljivo. Zato je popolnoma neodpustno in vse obsodbe vredno, da prodaja dopisni urad kot svoje izvirne vesti, ki jih torej vsakdo smatra za avtentične, poročila, ki jih je ukradel iz kakakega lista, ne da bi pri tem navedel ta list. Tu ne gre samo za nelepe žurnalistične praktike, ampak naravnost za kaznjivo mlstifikacijo javnosti.

Uverjeni smo, da se s tem našim stališčem v polni meri strinja vsaj v tem slučaju tudi gosp. Pesek. Saj je bila pomota ravno za njega najbolj ne ljuba in fatalna. Mnogi pravi in nepravi prijatelji so ga obsipali cel dan s čestitkami in voščili, ki jih je v umiljivem zaupanju v istinitost poročil svojega lista in zlasti še Dopisnega urada seveda brez ugovora sprejemal. Kakor nam zatrjujejo, so bili med gratulantami tudi še mnogi nekdanji nasprotniki...

In vse to je bilo zaman. Bog vedi, koga sedaj ta fatalna pomota bolj jezi: še ne potrjenega gospoda župana ali prevnete in prenačljive gratulante...?

Politične beležke

— Novo imenovani pokrajinski mestnik za Hrvatsko Juraj Demetrović je položil včeraj svojo prisego. V Zagreb bo odpotoval iz Beograda dne 15. julija v spremstvu ministra prosvete Svetozarja Pribićevića, ki bo prebil v Zagrebu del svojih počitnic.

— Potreben konec. Še nikdar se ni razlilo preko Slovenije toliko smradu in blata kot z zadnjo številko «Straže», ki je vsebinsko tako negnusna, da se sramujemo govoriti o nji, kaj šele citirati ali polemizirati. Jugoslovansko novinarsko združenje bo moralo končno vendarle napraviti red, da obvaruje pred svetom slovenske žurnalistice splošne obsodbe podivjanosti, ki jo doživljamo, ako vidi kak dostojen človek zadnjo «Stražo». Ljudje, ki živijo preko Slovenije gnaj in smrad, ne spadajo v novinarsko organizacijo. Mi s svoje strani pošljemo to «Stražo» novinarjem sekcijskim v Zagreb, Beograd, Sarajevo in Subotico, da vidijo tam, kake kolege imajo slovenski novinarji v mariborski «Straži», od ljubljanske sekcije pa pričakujemo, da bo sama nastopila proti ti podivjanosti mariborskih novinarskih apašev.

— Radić in klerikalci. Radić je ponudil svojo roko klerikalcem, ker ga veže z njimi soglasje v najvažnejših socialnih vprašanjih. Torej so klerikalci vendarle dobili zavezništvo in to ravno v Radićevih, h katerim jih je že davno vodila skrita srčna želja. Radić pozna že iz Susteršičeve dobe dobro klerikalce in ve, da so pripravljeni na vsako kupčijo.

— Skadri in Baroš. Kot v prvih dnevih jadranskega vprašanja, tako so se zopet sedaj pojavili glasovi o «kupčiji» naše vlade, ki hoče zamenjati lučko Baroš s Skadrom. Kako stališče zavzema naša vlada v baroševem vprašanju, je odveč pojasnavati; s kakim namenom prihajajo ti «posredovalci», je pa jasno. Beganje javnosti s takimi poročili je skrajno neokusno, tembolj ker se ve, odkod prihajajo take vesti. Ugotavljamo, da so se vesti o vprašanju Skader s Baroš pojavile istočasno v hrvatskem zajedničarskem časopisju in v nekaterih — nacijsko-nalističnih italijanskih listih!

Trojanski klanec je verigo seveda raztrgal. Prevozila ga je sicer nad polovico na kolesih, a poznalo se je nekaterim pomanjkanje treninga, drugim tudi pomanjkanje moči. Tako so se vrh klanca že formirale posamezne manjše skupine, ki so se odrgale druga od druge in vozile naprej ločeno.

V prvi sta bila poleg Šiškovčev, Ogrina in Solarja še Goltes in Zagrebčan Znidarić. Zagrebški Šoštar, ki je veljal za najmočnejšega hrvatskega konkurenta, je v sled defekta za par kilometrov zaostal, pa ni mogel tega več popraviti toliko, da bi dohitel prvo skupino. Pač pa je dohitel še drugo, ki jo je vodil potem skupno s svojim ožjim tovarišem Dokanovićem in ljubljanskim Baroljem.

Prva skupina je porabila ugoden teren od Trojan do Vranskega in se je toliko odtrgala od ostalih, da je ni mogel nihče več dohiteti! Vseh pet je vozilo skupaj nekako do Slov. Bistric, kjer je Goltes postal slabši, da je moral izstopiti. Tudi za Znidarića se je včasih zdelo, da že omaguje, a je vendar krepko vzdržal do cilja. Na god-

Prosveta

Dramska predstava «Preporoda» v Ljubljani. Mala notica v «Jutru» je naznanjala mal, skromen začetek. Dramski odsek «Preporoda» je dobil od «Gospodstva Zvona» prazno barako na sprotili voljašnice regenta Aleksandra na razpolago, ter jo preuredil v malo, a lično gledališče, če smemo to tako imenovati. Vidi se, da dijaštvo sedaj v počitnicah ne spi, ampak izobražuje sebe in narod. Dijaki so si postavili sami oder, prebelili malo dvoranico in proslo nedeljo dne 10. t.m. igrali prvo predstavo. Za otvoritev odra so izbrali sicer nekoliko nesrečen spored — Stritarjev monolog «Orest» in pa vojaško «Kakršni gospod, tak sluga» — pač začetek... Pretresljiv Stritarjev monolog «Orest» je bil tako dobro podan, da se je videlo, da ga predavatelj — mimogrede povedano, vkljub mladosti zelo dobra igralška moč — res samo preživlja. Ni čudna, da je žel buren aplavz. — Po kratkem odmoru, med katerim je igral nekdo za odrom par solo-komadov na violino, smo zagledali — prvič v Ljubljani — burko «Kakršni gospod, tak sluga». O literarni vrednosti te burke sicer ni govora, pač pa je to dobra in lahka stvar za male podeželjske odre. Izmed ulog je bila najbolj pogodena uloga hišnega gospodarja, pensionista Medvedarja. Maska, hripavi glas in počasno kretanje se je ujemalo s «prefriganimi jetrcami»; vse je bilo na mestu in nam pričelo o dobrem prešturjanju uloge in o talentu svojega predavatelja. Primeroma dobro sta bili izpeljani ulogi Lipeta Butica in poručnika Muhlića. Druge uloge so bile bolj ali manj uspešno rešene. Par nedostatkov v izgovorjavi, deloma nerazločnosti, deloma preveč po ljubljansko zaviti — krivda režiserjeva — bo z lahkoto odpraviti. Naj omenimo še ženski ulogi, ki sta bili povsem dobro pogodeni. — Kakor rečeno, začetek je skromen, a energija, s katero so se lotili svojih načrtov, jih prej ali slej dovede do cilja. Njih delo, posvečeno samolobrazbi in ljudski prosveti, je res hvale in posnemanja vredno! —njo.

Sport in turistika

REZULTATI LAHKOATLETIČNEGA MITINGA V LJUBLJANI.

Poročali smo že o lepo uspelem mitingu, ki ga je priredila ljubljanska «Ilirija» v nedeljo dne 10. t.m. Danes prinašamo glavne rezultate v posameznih panogah, v katerih se je tekmovalo.

Tek na 100 m: 15 tekmovalcev, ki so tekmovali v štirih predtekmah in nato v finalu. Najboljši je bil Papar (Primorje) s 12 sek.

Škok v daljavo z zaletom: 3 tekmeči; najboljši Pretnar (Ilirija) 522 cm.

Metanje kroglice: 6 tekmečev; Pretnar (Ilirija) 912 cm.

Tek na 1500 m: 4 tekmeči; Vidmajer (Ilirija) 5 min. 11.8 sek.

Škok v višino z zaletom: 3 tekmeči; Beneš (Ilirija) 149 cm.

Škok v daljavo z mesta: 3 tekmeči; Perpar (Primorje) 280 cm.

Tek na 400 m: 12 tekmečev; Vidmajer (Ilirija) 1 min.

Metanje diska: 6 tekmečev; Romeo Bašin (Primorje) 27.22 m.

Staveta 4 × 100 m: Tekmovali so štiri moštva: Ilirija, Primorje I, Primorje II in Svoboda. Zmagala je Ilirija z 51 sekundami.

Damska staveta 4 × 70: Tekmovali sta dve staveti. Ilirija in Jadran. Zmagale so «Jadrance» z 48.4 sek. proti «Ilirijankam» z 49.2 sek.

Zenska zrakometna tekma med Ilirijo in Jadranom je končala 6:1 v prid Ilirije. — Bila je lepa in živahna igra. Jadran je boljše treniran, samo napadalna vrsta je slaba. To je tudi vzrok slabemu uspehu Jadrana, ki gotovo ne odgovarja pravemu razmerju sil.

Plavalna tekma «Ljubljanskega Sportnega kluba», razpisana za 24. julij, se z ozirom na jubilejno slavnost «Sokolov» v Kranju preloži na 31. t.m.

VEČJA OD NASILJA SOVRAŽNIKA, BODI NAŠA POŽRTVOVALNOST ZA TRPEČE BRATE!

stvu so se menjavali ves čas Ogrin, Šiškovčev in Solar. Vsi štirje pa so vozili ves čas tovariško in prijateljsko. Končni boj se je razvil šele par sto metrov pred ciljem, zato pa so pasirali cilj tudi vsi štirje skoraj istočasno le z razlikami po par desetink sekunde. Vozili so povprečno s hitrostjo 30.2 km na uro, kar da na ugodnih mestih gotovo hitrost po 35 in še več kilometrov, ako upoštevamo, da so morali voziti v številne in težavne klanec mnogo počasneje. Rezultat je zato vsekakor pravi razveseljev in ga lahko mirno pokazemo tudi pred inženirskim svetom.

Hrvatje, ki niso vajeni naših strmin, so se v Trojanah razpetli in deloma zaostali. Lep dokaz njihovega sportnega duha je, da niso postali malo-dušni, ampak da so zbrali vse sile, tako da so prispeli v Maribor s prav ugodnimi časi in v večjih skupinah. V tem ozirom se lahko naši sportniki od njih še precej naučijo.

Napoved ne smemo prezreti še senjorjev, ki so pokazali ob priliki dirke nepričakovano lepo sportno zavest. Vseh osem, ki so startali, je prispe-

Zopet nasreča na Savinjskih planinah

V sredo, dne 6. julija sta prišla ljubljanska gimnazijca Savo Pirc in Milan Hafner zgodaj zjutraj s Korošice čez Skarje in skozi Grlo na Okrešelj. Hotela sta še istega dne napraviti plezalno stro skozi Hudi prask na Mrzlo goro. Dasi sta bila trudna, sta se že ob 9. dopoldne odpravila na pot in preplezala Hudi prask. Najbrže pa sta bila slabo informirana, ker ni stala vila proti koncu Hudega praska skozi žleb na levo, temveč sta plezala do Skrbine in po grebenu proti glavnemu vrhu Mrzle gore. Greben je jako raztrgan in novaren zlasti radi tega, ker se neprestano rušijo na njem skale.

Na eni prvih višin se je pod Pircovo roko odtrgala velika skala ki so mu je zavalila na prsi in ga vrgla nazaj. Pirc je padel vznak, se v zraku obrnil in padel potem v 6 metrov globoko zarezo med dvema vrhovoma na trehbu tako, da je del telesa visel v prepadu nad Matkovcem kotom, drugi del pa nad Okrešljem. To se je zgodilo ob 2. popoldne.

Pirc sicer ni imel vidnih poškodb, vendar pa je radi udarca skale in padca čutil silne notranje bolečine. Privlekel se je s pomočjo svojega tovariša Hafnerja še kakih 200 korakov naprej do borovja, kjer je potem obležal in se mu je stanje še poslabšalo. Hafner je hotel ostati pri svojem tovarišu, na Pircovo željo pa je potem preplezal greben in prišel čez Savinjsko sedlo zvečer na Okrešelj, kjer je naznanil nesrečo.

Na Okrešlju je bil takrat tudi filozof Trobey iz Gornjega grada, ki je ob svitu naslednjega dne odhitel skupno s Hafnerjem ponesrečenega pomočnega. Našla sta Pircu na grebenu pomočnega in popolnoma apatičnega. Privlekel sta ga na vrh in spravila po grebenu na Latvico, od tam pa čez snežišče v Matkov kot. Rešila akcija je trajala celih osem ur. Trobey je potem odstavil Pircu in Hafnerja v Matkovem kotu, sam pa odšel v Logarsko dolino, kjer so ga že čakali Pirčevi tovariši. Pircu so prenesli potem do kmata Podbreznika in potem na vozu v Piskernikovo zavetišče. Pirc je bolečine prenašal junaka in z velikim samozatrejanjem. Celih 48 ur ni nikdar zaužil. V petek 8. julija so ga spravili do Solčave, potem na Rečico ob Paki in od tam z vlakom v Ljubljano.

Naše šole

• Na rudarski visoki šoli v Leobenu je bilo zadnje šolsko leto vpisanih 17 jugoslovanov. Bivše jugoslovansko društvo leobenskih monistov «Sloga», katero je bilo leta 1915 pod pritiskom avstrijskih oblasti razpuščeno, se je zopet obnovilo, da podpira naše akademike materialno in jim nudi padalajo strokovno in občo finančno. Nabava knjig je valed težkega naloge, polnjava mladega društva silno otežkočena, vendar upamo, da bodo naši rodoljubi in prijatelji rudarstva bodisi z denarnimi pripomočki ali z darovanjem knjig priskočili na pomoč. V obče življenjske prilike v Leobenu niso najugodnejše. Slovenija je mizerija je velika, a tudi glede obskrbe vladajo precejšnje težkoc. Menza je dostopna le deloma inozemcem. Akademičarji in so naši rudarji navezani edino na drage privatne kuhinje in gostilne. Šola sama, kakor tudi profesorske moči se lahko štejejo med najboljše. Vsem kolegom in abiturijentom v Sloveniji, ki bi se želeli posvetiti rudarskemu poklicu in študirati v Leobenu, dajmo med počitnicami natančne informacije tovariši stud. mont. Dušan Rudolf, Konjice.

• Na državni realni gimnaziji v nemškem učnim jezikom v Ljubljani je bilo koncem letošnjega šolskega leta 179 učencev in učenek. Izmed teh je izdelalo z odliko 22, sicer izdelalo 106, ponavljalni izpit ima 23, ni izdelalo 24, neizpranih je 4. K zrelostnim izpitu v poletnem roku je bilo pripuščeni 14 javnih učencev in 1 eksternist. Zreli z odliko so 4, zreli s soglasno 8, z večino glasov 3.

Največja kolesarska dirka Jugoslavije

Kolesarska dirka Ljubljana—Maribor je postala res največja dosedanja kolesarska prireditve v Jugoslaviji. Od 52 prijavljenih tekmovalcev so prišli razen treh prav val na start, ki sta ga vodila gg. Gorec in major Jaklič. Posebno lepo sliko je nudil skupni odhod 40 tekmovalcev v glavni skupini. Bil je gotovo edin, kar jih pozna zgodovina jugoslovanskega sporta in mirnoga in moremo primerjati nastopom k znanim svetovnim kolesarskim dirkam kakor so Tour de France ali Giro d'Italia.

Specijalno za Slovenijo je bila dirka že posebnega pomena, ker so se je poleg Ljubljancev prvič udeležili tudi Celjani in Mariborčani. Reč je, da so si ti predstavljali trenirani malo prelako. Bil so slabo trenirani in še slabše opremljeni. Zato seve niso mogli dosegati uspehov, ki bi jim jih gotovo izures privoščili vsi, tudi njihovi konkurenti. Štirje pa je vendar začetek in uverjati smo, da imajo Mariborčani

in Celjani že toliko sportnega duha in sportne discipline, da vsled nedeljskih neuspehov ne bodo vrgli puške v koruzo, ampak da se bodo še s tem večjo vneto vrgli na sistematično in vztrajno delo. Pokazali so že pri svojem prvem nastopu v nedeljo, da imajo v svojih vrstah dobre moči. Treba jim je le dobrega treninga in odgovarjajočih opreme, pa lahko nastopijo že v do glednem času tudi v kolesarstvu kot resni sportni tekmeči, kakor so to danes že v nogometu in nekaterih panogah lahke atletike.

Pet ali šest tekmovalcev je deloma odpadlo, deloma začelo se je na progi od Ljubljane do Domžal, vsi drugi so vozili do Trojanskega klanca skupaj. Bil je slikovit prizor, ko je drvelo nad 30 kolesarjev drug za drugim kakor dolga pisana kača v lepem poletnem jutru po široki državni cesti. Vso pot so vzdržali oster 30kilometerski tempo, mestoma tudi hitreje. V vodstvu so se menjavali največ Šiškovčev, Ogrin in Solar, ki so že takoj v začetku pokazali, da so najresnejši tekmeči za zmago.

Trojanski klanec je verigo seveda raztrgal. Prevozila ga je sicer nad polovico na kolesih, a poznalo se je nekaterim pomanjkanje treninga, drugim tudi pomanjkanje moči. Tako so se vrh klanca že formirale posamezne manjše skupine, ki so se odrgale druga od druge in vozile naprej ločeno.

Prva skupina je porabila ugoden teren od Trojan do Vranskega in se je toliko odtrgala od ostalih, da je ni mogel nihče več dohiteti! Vseh pet je vozilo skupaj nekako do Slov. Bistric, kjer je Goltes postal slabši, da je moral izstopiti. Tudi za Znidarića se je včasih zdelo, da že omaguje, a je vendar krepko vzdržal do cilja. Na god-

stvu so se menjavali ves čas Ogrin, Šiškovčev in Solar. Vsi štirje pa so vozili ves čas tovariško in prijateljsko. Končni boj se je razvil šele par sto metrov pred ciljem, zato pa so pasirali cilj tudi vsi štirje skoraj istočasno le z razlikami po par desetink sekunde. Vozili so povprečno s hitrostjo 30.2 km na uro, kar da na ugodnih mestih gotovo hitrost po 35 in še več kilometrov, ako upoštevamo, da so morali voziti v številne in težavne klanec mnogo počasneje. Rezultat je zato vsekakor pravi razveseljev in ga lahko mirno pokazemo tudi pred inženirskim svetom.

Hrvatje, ki niso vajeni naših strmin, so se v Trojanah razpetli in deloma zaostali. Lep dokaz njihovega sportnega duha je, da niso postali malo-dušni, ampak da so zbrali vse sile, tako da so prispeli v Maribor s prav ugodnimi časi in v večjih skupinah. V tem ozirom se lahko naši sportniki od njih še precej naučijo.

Napoved ne smemo prezreti še senjorjev, ki so pokazali ob priliki dirke nepričakovano lepo sportno zavest. Vseh osem, ki so startali, je prispe-

na cilj in to v razmeroma zelo lepem času. Lep vtisdo so lahko mladim. Posebno še oni 52letni korenjak, ki je vztrajno predirkal vseh 135 km, pa se je potrdilne, ko mu je postalo v Mariboru dolgočas, po isti poti s kolesom vrnil nazaj v Ljubljano.

Dirko sta nadzirala in vodila gg. major Jaklič in predsednik «Ilirije» Gorjanec v avtomobilih, ki sta jih stala na razpolago deželna vlada in g. Peter Majdič iz Celja. Oba sta pokazala s tem posnemanja vredno razumevanje za naše sportne prireditve.

V Mariboru se skredeli za red in sprejem člani mariborskih sportnih klubov, ki so imeli popoldne skupno posvetovanje z Ljubljanci, kako povzdigniti kolesarski sport tudi v Mariboru.

Zvečer je bila kratka sportna zabava, na kateri so se razdelila zmagovalcem darila, nakar so se ljubljanski in zagrebški udeleženci odpeljali z nočnim vlakom. Vsa dirka je potekla brez vsake nesreče, brez spora in nesporazumljenja, kar je pri tako velikem številu vsehakor lepo znamenje za discipliniranost naših sportnikov.

Naše zastopstva v inozemstvu. Naše ministrstvo vnanjih zadev objavlja, da ima naša kraljevina svoja pooblaščenstva v Atenah, Bernu, Bruslju, Bukarešti, na Dunaju, v Varšavi, Madridu, Parizu, Rimu, Sofiji in Washingtonu; diplomatska predstavništva v Budimpešti, Carigradu, Trstu, Kairu in Smirni; generalne konzulate: na Dunaju, v Pragi, Solunu, Marselju, New Yorku in Chicagu, konzulate pa: v Gradcu, Düsseldorfu, Amsterdamu, Korziki, Krfu, San Francisku, Antofagasti in Montrealu.

Premestitve v poštne službi. Premesteni so: postarica Marija Hoffmann iz Planine v St. Peter v Savinjski dolini, oficijant Slavko Vutkovič iz Maribora v Gornjo Radgono, poštna oficijantka Stefanija Schiffer iz Rogatec v Ptuj, Mira Glinšek iz Ptuja v Rogatec, Ljudmila Strina iz Gornje Radgone v Maribor, Terezija Znidaršič iz Dolenjega Logatca v Ljubljano, Jakobina Kobe iz Ljubljane v Sarajevo in poštni sluga Alojzij Noven iz Ljubljane v Novo mesto, Jakob Smolnikar iz Novega mesta v Ljubljano.

Pero Čingrija ž. Umrl je včeraj v Dubrovniku bivši dubrovniški župan in eden najuglednejših politikov Pero Čingrija, oče znanega dr. Melka Čingrija. Pogreb bo danes popoldne.

Naši akademiki v Parizu. Napravila sta diplomatski izpit na politični visoki šoli v Parizu gg. Stanko Jug in Alojzij Kuhar.

Veljavnost poštne dopisnice Ljubljanske izdaje. Neka mariborska banka je dobila od poštne in brzojavnega ravnanstva v Ljubljani sledečo rešitev: »Po nalogu ministrstva za pošto in brzojavo od 29. junija 1921, št. 36.351 Vas z ozirom na prošnjo št. s. g. 14 od 13. junija 1921, ki ste mi jo predložili, obveščamo, da je veljavnost poštne dopisnice Ljubljanske izdaje z nastopno znaniko po 15 par podaljšana. Te dopisnice ostanejo v prometu, dokler se vse ne porabi. — Ker znaša franksturina pristojbina za poštno dopisnico 25 par, treba je na to dopisnico nalepiti še 10 par v frankovnih znamkah.

Pogreb v Ljubljani umrlega srbskega novinarja gosp. Radivoja Veselinovića bo danes ob 2. popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice. Pogreb priredi ljubljanska sekcija novinarskega združenja. Tovariši se naprošajo, da polnoštevilno izkažejo zadnjo čast srbskemu tovarišu, ki ga je dohitela smrt v slovenski prestolici.

Protidržavna demonstracija. Z ozirom na notico pod zgorajšnjim naslovom priobčeno v »Jutru« št. 68 z dne 13. julija nam dodatno poročajo iz Sp. Slike, da je tudi Gospodarska zveza ob priliki orlovske veselice razobesila slovensko zastavo na svojem poslopju. Ta zastava je pa zginila na predvečer kraljevega godu raz poslopja.

Izjavljamo. Pišejo nam: Hišni posestnik v Ljubljani v Hreki ulici št. 27, slavni šolski ravnatelj Janko Nep. Jeglič, občinski svetovalec SLS itd., je izobesil o priliki slavljenja šentpetrškega Orla — menda v juniju — zastavo, a 12. julija ne. Pač pa je bil pri paradi maši, ker se rad povsod med prave štuli. Kot hišni posestnik je avtonomist, antipatriot, a kot šolski ravnatelj velepatritrij... — Milionarka Sch. hišna posest. v Selenburgovi ulici, je izvečala pod Avstrijo pri vsaki najmanjši »zmagi« ali drugi priliki vse mogoče nemške in habsburške zastave, sedaj ne izobesi zastave demonstrativno na noben državni praznik.

Prizadeti vojaški oblasti. Iz Kamnika nam pišejo: V Kamniku je na dan proslave 77letnice kralja Petra nastopil nenadoma v vojaški uniformi kot kapetan neki Matija Tramposeh. To dejstvo je zbudilo v Kamniku splošno začudenje in ogorčenje. Tramposeh je bil v Avstriji nadoficial in je ob izbruhu vojne postal stotnik prostovoljnih strelcev, katere je po kamniškem okraju nabiral. Iz najbolj umazane dobičkaželosti je zlorabljal svojo oblast, tako da ga je avstr. vojno sodišče obsojilo na ječo in izgubo službe pri glavarstvu. Med vojno je igral vlogo denuncijanta in agenta provokatorja in spravljal narodne Kamničane v preiskave zaradi srbofilstva. Bil je vedno zagrižen Nemec kot loveca pa se ga je ogibalo vse. In sedaj nosi tak človek uniformo naše vojske. Ves narodni Kamnik z ogorčenjem vprašuje, kdo je zakrivil, da sme nositi uniformo naše vojske človek take kvalitete kakor je Tramposeh. Ali naj bo v ugled naše vojske, da sprejema naziv v kapetanskem činu ljudi, katere je celo avstrijska vojska eliminirala zaradi diskvalifikujočih lastnosti? Tiste, ki je ta sprejem zakrivil, ne da bi se o Tramposehu zadostno informiral, naj se pokliče na odgovor. Naša vojska ne sme in ne more trpeti v svoji sredi takih oficijerj, ki so v javnosti stigmatizirani.

»Vzgleden« dušni pastir. Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem je bila včeraj pravda posestnice Terezije Ponikvar proti župniku Francetu Pavlinu iz Sv. Vi. da nad Cirniko. Župnik je bil obtožen, da je pisal tri anonimna pisma skrajno nesramne žaljive vsebine. Obtoženo je dejanje tajil in predlagal v svojo obrambo pričo Strukelj, ki naj bi ga razbravnila. Toda nakana se ni posrečila in mož je dobil za svojo zaslugo 7 mesecev zapora zaradi krivega pričevanja. Sodna izrednica za primerjanje pisave prof. Koželj in Kobilca sta ugotovila slinovitost župnikove pisave na anonimnih pismih. Čekrnjak obtožbenke je predlagal na mo-

lagi tega menja obsodbo, kot obsežito pa je navedel, da je sprevlil župnik eno pričo do krivega pričevanja in v sedemdesetni zapor in pa da je izvršil dejanje dušni pastir, ki bi moral biti fari zglede miru in sprave, ne pa zglede sovražstva. Župnik Franc Pavlin je bil obsojen po § 493 na en mesec zapora ali pa 2000 K globe.

Zakon vedno večji luksus. Prejeli smo tale dopis: Med oni luksu, ki si ga mora človek prej ali slej, več ali manj »spogostiti«, spada tudi zakon. S tem luksusom v zvezi so veliki stroški, ki so več ali manj potrebni. Med te spadajo tudi cerkvene ceremonije, zato da bo stvar bolj držala. Ker se dandanes nobena stvar ne dela več zastoj — tudi priti in oditi s sveta je v teh dragih časih luksus, je naravno, da je treba za to nekaj plačati. Obstajajo sicer neki predpisi, kolikor se sme za te ceremonije računati. Toda kdo se drži dandanes še tega? — Poslušajte! Te dni sta se dala dva mlada Ljubljancina sveda fant in punca, črno na belem izkazati, da hočeta živeti do konca življenja kot mož in žena. Za to več ali manj potrebne ceremonije je, kakor pravijo poučeni cerkveni krogi, določena takos 84 kron, to je za oltar (da ljudje vedo, koga naj obirajo), za žegen božji in pa za zakonsko pogodbo, po domače poročni list. V lepem ljubljanskem predmestju pa izjavi župnik, ki se za take takse zelo malo briga. Mož si najbrže misli: »Če ti tako neumen, da uganjaš take budalosti, kakor je zakon, potem je vse v redu, če plačaš nekaj več. Saj sta itak tako neizrečeno srečna! Ker pa se je našemu novoporočnemu zakonskemu paru ta »cena« zdel nekoliko predrag, so je informiral na pristojnem mestu in je izvedel, da znaša takos samo 84 kron, ne pa 280, ki si jih je gospod župnik dal izplačati. Dejali so tudi, da ima ta gospod vedno to čudno navado, da se pri računanju zmoti, nevedno da ne v svojo škodo in da se prav nič ne ozira na konkurenco, ker je tudi zakon, oziroma kraj, kjer se sklepajo takos vsake pogodbe, rajniran in da ne more tak preček kar tako mani nič tebi nič v drugo faro po božji žegen in pa po tisto listino, kjer je vse potrebno napisano. Ne, v lastni fari se mora s priščice povedati, kako in kaj. Sedaj pa plačaji, kakor ti rečem, ali pa žegen božji ne bo za nič. Kolegi tega gospoda župnika so zaradi tega nanj precej nejevoljni, ker se boji, da se ne bi zakonodajni pariki ustrašili prehudih taks in raje poprosili gosoda referenta na ljubljanskem magistratu, naj jim storijo ljubav in jih poroči in s tem dokaže, da zakon drži tudi brez župnikovega žegna.

Vidiranje potnih listov. Za vidiranje potnih listov rumunskih državljanov pobirajo tuzemska policijaka ali politična oblastva takos 32 dinarjev. Ako ima stranaka od našega generalnega konzulata v Bukarešti vizum za prihod in povratek, se ne pobira nobena taksa za vizum za odhod iz naše države. — Švicarski državljani plačujejo za odhod iz naše države takos 8 švicarskih frankov.

Zasedovanje vojnih beguncev. Uradni list centralne vlade objavlja naredbo ministrskega sveta, s katero se orožnikom daje pravica, zasedovati vojne begunce. Če vojni begunci na poziv »Stoj!« neče takoj obstati, sme orožnik nanj streljati.

I. mestna moška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vabi uljudno p. n. gg. odbornike in prijatelje C. M. družbe na redni občni zbor, ki se vrši dne 16. julija ob 6. uri zvečer v pisarni Družbe sv. Cirila in Metoda v Narodnem domu. — Predsednik.

Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev ima važno sejo širšega odbora dne 15. julija (petek) ob 20. uri v običajnem lokalu. Vsi — Predsedstvo.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Zaradi vročine se pevske vaje do priklada ne vrše.

Strajk mizarških pomočnikov v Ljubljani. Včeraj so stopili v strajk mizarški pomočniki in strojni delavci. Zahtevajo 20 odstotkov zvišanje meze.

Vojaški kencer na vrhu hotela »Unions« v Ljubljani se vrši dne 14. julija od pol 8. do pol 11. ure zvečer.

Rekonstrukcija telefonskega omrežja v Ljubljani. Poštno in brzojavno ravnanstvo v Ljubljani naznanja, da se bo telefonski prevodni objekt na licejo povodom rekonstrukcije tukajšnjega telefonskega omrežja v času od 15. do 17. julija 1921 preložil na poslopje policijskega ravnanstva. Zaradi tega bodo v navedenem času izključeni iz prometa telefonski naročniki s sledečimi naročnimi štovilkami: 20, 27 (končna postaja), 41, 46, 46; 74; 121; 153; 221; 226; 313; 317; 325; 346; 355; 408; 543; 582; 580 in licej (Interurbani).

Podružnica S. P. D. v Litiji priredi dne 17. julija izlet na Liso. Prijatelji društva dobrodošli.

Železnica Kočevje - Brod - Brod-Moravice se začne trasirati 18. julija. Trasiranje bo vodil stavbni svetnik inž. dr. Franc Musil z Dunaja. V nedeljo, dne 17. julija ima širši odbor za gradnjo te železnice po prihodu jutranjega vlaka v Kočevju v prostori tukajšnjega županstva sejo, ki kateri so povabljeni vsi člani odbora in drugi zainteresirani. — Za akcijski odbor: A. Kajfež.

Dramatični odsek »Preporod«. Vsi tovariši in tovaršice, ki so delovali, oziroma delovali pri Preporodu drami ali pa oni, ki so bili v kakem drugem dramatskem igranju, se vabijo na sestanke, ki se vrši v mali dvorani Matinske doma-

ne, ki so pogovorno glade poštinskega delovanja. Vsi, ki bi bili voljni udeleževati naj pridejo gotovo.

Velika planinska slavnost v Rožah, katero priredi Podravska poštarnica SPD, povodom 30letnice svojega obstanka, se vrši dne 7. avgusta in ne 14. kakor se je prvotno poročalo. Ruše so zgodovinske znamenitost, imajo krasno lego, slevijo po svoji industriji in so znane iz leta 1914, ko so morale poslati v graške ječe 28 narodnih mučnikov. Nemci so kralji Ruše imenovali »Klein Beograd«, osebno pa planinci in narodni mučniki iz raznih krajev naše domovine. Za to slavnost se delajo velike priprave in ker je tudi železniška zveza ugodna, pričaka se obilne udeležbe odbor.

Mostne pristojbine na savskem mostu pri Sevnici so znizane sledeče: Za osebo 20 vin, za mlado neopreženo žival 60 vin, za enoprežni voz z voznikom 80 vin, za dvoprežni voz z voznikom 1 K 40 vin, za ročni vozilček z vozačem 20 vin, za motorno kolo z vozačem 60 vin, za poštinski avtomobil 3 K.

Smrtina kosa. Dne 10. julija je umrla v Celju železničarjeva žena M. Stojkovič, 12. julija pa v starosti 82 let vpokojeni nadučitelj Ivan Rupnik.

Univ. doc. dr. Ivan Matko se je vrnil iz Prage in opriznil v Mariboru, Slovenska ulica 4, v ponedeljek, sredo in petek od 12. do 1. in od 2. do 4. ure.

Rešilne priprave pod dravskim mostom v Mariboru. Ker se na starem in novem dravskem mostu vedno bolj množe samomorilni poskusi, reševalna akcija pa je čisto onemogočena ali vsaj jako nevarna, je sklenil rešilni oddelček na inicijativo dr. Ipaveca, da se nabavi čoln, ki bo stalno na razpolago. Vrh tega bo na vrvi privezan tudi rešilni pos.

Jetika je najbolj razširjena hudeka bolezen. Vsak olikan človek mora vedeti vse najvažnejše o jetiki, posebno javni nameščenci, učitelji, duhovniki itd. Slovenski specialni in piječni bolnišni dr. Pečnik nam podaja v svoji knjigi »Jetika« kratko jedrnatno sliko o jetiki, kako nastane in kako se dandanes zdravi. Vsebinska knjiga je bogata kljub temu, da ima le 48 strani, vsakdo bo našel mnogo podučnega v nji. Knjiga je izšla z založbi knjigarn Goribar & Leskovec v Celju, dobi se pa tudi v vseh drugih knjigarnah v Jugoslaviji. Cena izvodu 8 K, s poštnino 8 K 80 vin. Denar se naj pošlje naprej.

Izgubil sem dne 11. julija med 2. in 3. uro popoldne na eni lamed klopio za hotelom »Tivoli«, srebrno »Omega«-uro z inciziranim monogramom M. K. Ker je izgubljena ura drag spomin, se poklen najditelj naproša, da jo odda v upravi našega lista. Kot nagrado dobi drugo dobrodošlo srebrno uro, ali pa primerno vsoto v denarju.

Svojega brata je ustrelil. Brata Mihael in Franc Friškove iz Mengša sta živela stalno v prepiru. Bratsko razmerje med njima se je še poslabšalo, odkar je mati izročila posestvo mlajšemu sinu Mihaelu. To je Francetu silno togotilo in je ponovno grozil svojemu bratu. V nedeljo zvečer sta se ga oba v gostilni precej napila. Ko sta odšla iz gostilne na dvorišče, sta nenadoma počila dva strela in se je Franc smrtno nevarno ranjen zgrudil na tla. Izdihnil je že v par minutah.

Divji lovec. Kosec in delavec Muzolini Konrad je našel med košnjo na Komarjevem travniku ob poti na Rakovo jelšo pri Ljubljani zajčje gnezdo z mladiči majki. Stelkel je za mladitli in vjel enega na ta način, da je vrgel nanj suk-njič. Toda videli so ljudje, ki mu niso privoščili zastoj in se ga ovačili. Dognalo pa se je tudi, da je mož strasten divji lovec v Mestnem logu, ker mu je pred kratkem nekdo ukradel v neki šupi skrivito lovsko dvocevko.

Policaj bi rad postal. 30letnemu Viktorju Arniku iz Senčurja najbrže silno ugaja policijski sta. V torek ponoči se je v Laternanovem drevoredu predstavil neki Ivanki Strukelj kot policijski agent in ji brez vsakega vzroka napovedal aretacijo. Strukljevi se je zdelo stvar sumljiva in je prišla klicati na pomoč, kakor je je narednik Anton Novak vrnil iz neprijetnega položaja. Arnišek je med tem izginil, a je bil pozneje aretiran in sedaj stoji za izpit za policijskega agenta v zaporu.

Pretep med civilisti in vojak. Pred Konušnico so se stekli pijani zidarji Zajko, Ogriček in Roskar in pa tesarjeva žena Vokalova, brčkone zaradi nje. Zajko je napadel z nožem, udarec pa je pristregel vojak Marinč, katerega je sunil Zajko v roko. Nato so prileteli še trije vojak, ki so Zajkoto pograbili in ga pošteno pretepli s palicami.

Vasovalec v Florjanski ulici. Predsednikom je pograbil stražnik v Florjanski ulici mladenka moškega ravno v trenotku, ko je hotel skočiti skozi okno v neko pritlično stanovanje. Na policiji je aretiranec izpovedal, da ni vlomilec in tat, marveč da je hotel samo k svoji ljubici. Ker se je dognalo, da je njegova izpoved resnična, so vročega ljubimca izpustili.

Čuden nočni prizor. Ob Zvezdici na ljubljanskem Kongresnem trgu je ponoči v temi čakal sluga strojne tovarne S. V. na svojo tovaršico. Ispod temnega košenja se izmota neman človek in stopi k njemu tako sladko ljubčev, da se mu je moral S. V. s silo iztrgati. Toda neznanec ga je dohitel in ponavljal svoje ljubčevske eksperimente tako dolgo, da ga je S. V. udaril po glavi, ta se je zvalil po tleh. Čuden ljubimec se je aretiran.

NOVI PREDPISI O DRŽAVNI TROŠARINI.

Ukaz o odredbah o državni trošarini prinaša sledeče izpremembe v trošarinskih izpremembah.

Zakon od dne 9. novembra 1909, kraljevine Srbije se razven 8. oddelka razširi na vse ozemlje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in na predmet, na katere se po tarifi članek 6. plača državna trošarina. V Srbiji in Črni gori ostanejo v veljavi še naprej dosadnji zakoni o reševanju krivic v trošarinskem postopanju, o pritožbah itd. Zato pa so uklenjeni členi IV. in LXXV. zakona o državnih trošarinah kraljevine Srbije od dne 9. novembra 1909. In še drugi zakoni, ki so obdavečevali alkohol in pijače v Črni gori, monopolizirali alkohol v Srbiji, obdavečevali vino in vinski mošt, sadni mošt v Sloveniji; sem spada tudi ilirska trošarina v Ljubljani.

Finančni minister je pooblaščen zaradi lažje kontrole predpisati obliko, veličino in sestav posod ter priprav za kuhanje žganja, ki se smejo v bodoče izdelavati in uporabljati. Kdor bi izdelaval posode, ki ne odgovarjajo predpisom, bo kaznovan s 4000 dinarji globe za vsako posodo. Uvoz nepredpisanih posod se kaznuje z isto vsoto, ki zadene uvoznika. Kuhanje žganja iz škrobnega materiala in iz melase je prepovedano. Iz teh materialov smejo kuhati žganje samo tovarne, ki plačajo trošarino alkohola v svobodnem prometu.

Člen VI. omenja tarifo, po kateri se bo plačevala trošarina na gotove predmete. S trošarinskim davkom so obremenjeni:

- 1.) sladkor, iz sladkorne repe ali iz trsta, sirov ali rafiniran (izvzet je sirup, ki ni užiten) s 400 dinarji na 100 kg.
- 2.) vse druge vrste sladkorja iz grozdja in krompirja (za osladitev) z 80 dinarji na 100 kg.
- Na predmete. Izdelane iz sladkorja, kakor bombone, marmelado, kompot, sladke tekočine, slaščice itd. in ki se uvažajo, se bo plačevala trošarina po količini sladkorja, ki se nahaja v njem. Na izdelke v državi pa se plačuje trošarina na porabljeni sladkor.
- Odpravljena pa je monopolna taksa na sladkor.
- 3.) Na kavo se plača 200 dinarjev od 100 kg.
- 4.) Na kavine surogate, kakor cikorko, žitno kavo itd. 60 dinarjev od 100 kg.
- 5.) Na riž 20 dinarjev od 100 kg. Riž v domači produkciji plača trošarino samo, če gre v promet. Za domačo uporabo in doma produkciran je trošarine prost.
- 6.) Pivo plača po hektoliterski stopnji in ekstraktu 4 dinarje.
- 7.) Vino je obremenjeno sledeče:
 - a) šampanjec, malaga, vermut, chery, cypar, malajcia, moskat, park vino, marsala, madefra in slične vinske vrste, ki imajo 15 odstotkov alkohola in več, pa ne več od 22,5 odstotka, nosijo trošarno 600 dinarjev za 100 l;
 - b) vsa druga vina pa 300 dinarjev za 100 l. Če se ta vina prodajajo v zaprtih steklenicah od največ 0,7 l, plačajo še 0,60 dinarjev za steklenico.
 - 8.) Za ekstrakte, eterična olja brez alkohola od 100 kg 800 dinarjev.
 - 9.) Na likerje, konjak, rum od hektoliterske stopnje 35 dinarjev.
 - 10.) Za sveče (iz lezmo voščenihi in iz loja) brez oziroma obliko za 100 kg 40 dinarjev; na svetilni plin brez oziroma, od kod je pridobil, 0,40 dinarja za kubni meter; na kalcijev karbid od 100 kg 60 dinarjev.
 - 11.) Žepni kroslini kamen za kos 0,70 dinarja.

— **Poročanje naše države.** Iz Beograda se brzojavno poroča, da bo jutri objavljena naredba, s katero se budžetne dvanaestine dovoljujejo do konca tekočega leta. Z isto naredbo se podaljša finančni zakon z nekaterimi izpremembami. Gotovi krediti so zvišani za 150 milijonov dinarjev. Ta vsota se daje na razpolago posameznim ministrom za kritje večjih izdatkov. Novi načrt stalnega budžeta je v glavnem izgotovljen. Skupni troški v naslednjem budžetu so znašali okrog 4 milijarde, dočim znašajo po novem načrtu 6 milijard. Za draginske doklade uradništva se predvideva v novem budžetu skoraj dva milijardi dinarjev. Načrt bo do 15. avgusta tiskan in se potem predloži finančnemu odboru v odobrenje.

— **Reorganizacija carinarnic.** Finančni minister dr. Kumanudi se je včeraj vrnil iz Splita v Beograd. Pred odhodom je minister sprejel več deputacij ter naslil njihove želje in pritožbe. Konstatiral je sam razne nedostatke v carinarnicah ter objavil da bo v najkrajšem času izvršil reorganizacijo carinarnic.

— **Prodaja lenpenke.** V Dravskem vojnem skladišču v Ljubljani je na prodaj dva vagona lenpenke. Interesenti naj stavijo pismene ali ustne ponudbe intendantu Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, kjer se bo 23. t. m. dop. vršila licitacija in zaključila pogodba z najpovoljnejšim ponudnikom. Pogoji pa pri navedeni intendanturi. Kaveja znaša 100%. Ponudbe je kolkovati s kolkom za 2 dinarja.

— **Ponudbe za nakup sena.** Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani sprejema dne 15., 18., 19. in 20. t. m. ponudbe za nakup sena. Vrhutega se postavljajo interesenti, da stavijo tej komandi ponudbe stisnjene (prošane) sena stare ali nove košice. Ponudbe sena

divizijska intendantura stisnjeno pogojno. Potreba: 200.000 do 300.000 kg. Sena mora biti popolnoma suho od škodljivcev in stisnjeno v bale od 50—60 kg. Kaveja 100% vrednosti ponudene cene. Ponudbe kolkovati z 2 din. Pogoji pri intendanturi.

— **Prodaja popisnega papirja.** Komanda Dravske divizijske oblasti naznanja, da prodaja Mariborsko vojno okrožje in vagon popisnega papirja. Interesenti se poizveljajo, da stavijo pismene ali ustne ponudbe do 28. t. m. dop. Vojnomu okrožju v Mariboru. Kaveja znaša 100%. Ponudbe je kolkovati s kolkom za 2 dinarja. Blago je na vpogled v intendantnem skladišču v Mariboru.

— **66 vagonov kristalnega sladkorja.** Ravnanstvo državne imetje »Belje« v Baranji naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da ima v svoji sladkorni tovarni na predaj 66 vagonov kristalnega sladkorja. Interesenti naj stopijo v neposredni stik z gori navedenim ravnanstvom.

— **Prodaja ustnikov za smodke, cigarete, papirčkov za cigarete in malinovega čaja.** Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja, da prodaja v skladišču Ljubljana in Maribor sledeče predmete: a.) v Ljubljani ca 124.305 komadov ustnikov za smodke in cigarete in ca 205.517 komadov knjižice cigaretnega papirja, b.) v Mariboru ca 2.758 komadov ustnikov za smodke in cigarete, ca 191.728 komadov knjižice cigaretnega papirja in ca 1.387 kg malinovega čaja. Pismene ponudbe, opremljene s kolkom za 2 dinarja je poslati Dravski divizijski oblasti Ljubljana, do 25. t. m.

— **Modni teden na Dunaju.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo na Dunaju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo Dunaj že v tretji prireditel modni teden. Da ugodni praktičnim potrebam tako proizvajalcev, kakor tudi kupcev, bo prireditelj razdeljena v dva dela in sicer: modni teden, ki pride v poštev za kupce na deželo, so bo vršil od 28. t. m. do 6. avgusta in modni teden za kupce modelov v pravem pomenu besede od 4. do 11. septembra, to je v času, ko je jesenska in zimaka moda svoje končno veljavno smeri že določila.

— **Likvidacija Hrvatske banke d. d.** v Derventi. 30. t. m. se vrši glavna skupščina Hrvatske banke d. d. v Derventi. Na zborovanju se bo predložila razdelitev imovine med delničarje v razmerju njihovih delnic.

— **Zadružni mlin v Vukovaru.** Za pred nekaj mesece je sklenila vukovarska gospodarska zadruha osnovati zadružni mlin. Zadruga je kupila sedaj poslopje, katero bo tekom enega meseca priredila za mlin.

— **Zadeva Steinbeissovih železnic.** Prosmotno ministrstvo je prekinilo pogajanja o odkupu Steinbeissovih železnic v Bosni radi previsoke odkupniške svote, ki se je zahtevala. Železnice ostanejo še začasno še v rokah družbe Steinbeis.

— **Cene premoga v Zenici (Bosna)** so sledeče za 100 kg: debeli premog 56 K, nekoliko drobnejši 54 K, drobni 52 K, premogovni prah 46 K.

— **Za znižanje vinskih prevoznih pristojbin v Hercegovini.** Hercegovinski gospodarski krogi pozivajo narodne poslanke, naj se zavzamejo za to, da bi se tudi hercegovinski vinogradniki in vinski trgovci dovolila ista ugodnost v prevozu, kot jo uživajo dalmatinski vinotrtci, kati tudi hercegovinska vina se mnogo uživajo pri nas in v tujini, a se radi dragega prevoza malo prodajo.

— **Padanje bolgarske valute.** Bolgarski lev je začel v zadnjem času naglo padati. Pred nekaj dnevi je stalo 100 švicarskih frankov 2000 levov.

— **Znižanje cen lenpenke v Nemčiji.** Prodažno združenje nemških fabrikantov lenpenke v Leipzigu je znizala s 1. t. m. cene za 20 do 30 mark pri 100 kg.

— **Vsak izvoz iz Grčije zadržan.** Radi vojnih dogodkov je zadržan iz Grčije vsak izvoz razen tranzita za Srbijo.

— **Jeklarski trust v Ameriki znižuje cene.** Jeklarsko združenje v Zedinjenih državah je znizalo cene trega jekla za 4 dolarje pri toni, a cene pločevine za 10 dolarjev. Znižane so tudi cene einku.

— **Uvozna carina na žito in sladkor v Franciji povišana.** V Franciji je povišana uvozna carina na žito od 7 na 14, a na sladkor od 20 na 50 frankov pri 100 kg.

— **Poljski državni dolg** je od 20. do 30. m. m. narastel za nadaljnjih 5 milijard poljskih mark na skupno 117 milijard 625 milijonov poljskih mark. Promet bankovcev je vsoto 100 milijard že prekoračil.

— **Uvoz denarja v Madžarsko.** Po zadnji odredbi madžarske vlade je dovoljeno posameznim potnikom vzeti s seboj na Madžarsko največ 5000 mark. kron, a ne 10.000, kakor je bilo doslej veljavno. Za večje vsote je potrebno dovoljenje madžarskega finančnega ministra.

— **Povišanje cen gornjeležiškimu premogu.** Gornjeležiška premogovna konvencija je sklenila povišati premogovne cene. Povišek pri navedenem premogu znaša 60 mark za tono.

— **Romunsko petrolejsko podjetje Steana Romana d. d. v Bukarešti** predlaga za letos 35 % dividendo proti lanskim 18 % dividendi.

— **Povišanje uvoznih carin v Zedinjenih državah.** Vlada Zedinjenih držav obravnava predlog za zvišanje uvoznih carin v Zedinjenih državah.

Glavni in izdajatelj
Konzorcijski »Jutra«
Odgovorni urednik: V. J. J. J.

Frank Heller:

Blagajna velikega vojvode

Roman.

«Jakob?» neprijetno ga je dirnilo to ime, vrag naj vzame tega Jakoba. Zakaj ga niso vendar ujeli?

«Da», je odgovoril zamišljeno, «Jakob — oziroma vaš avtomobil je srečno ušel.»

Ona se je melanholično nasmehnila, ko je videla ta skoro osorni izraz in je rekla:

«Jakob je samo moj šofer, ki mi je izkazal razen vas do sedaj največje usluge.»

Te besede so delovale jako pomirljivo na njega in potolažilo njegovo vznemirjeno samoljubje. Torej Jakob je samo njen šofer. Kdo pa je vendar človek, ki igra v vsi ti aferi glavno vlogo? Kje je ta človek, kdo je? Na vse zadnje ga sicer to ni prav nič brigalo, ako je hotel veljati v očeh mlade dame kot kavalir. Njegova edina naloga je bila sedaj, da ji pomaga in da jo kar najpoprej spravi na varno.

Pogledal je skozi okno, da vidi, kje vozi avtomobil in ako je še daleč do ulice, ki jo je označil šoferju. Potem pa je rekel mirno:

«Madame, ali mi hočete odgovoriti odkritosrčno na tri vprašanja? Zagotavljam vas, da bodo ta vpra-

šanja skrajno diskretna in neosebna. potem pa storim vse, kar mi je le mogoče, da vam bom uslužen ravno tako, kot vam je vaš Jakob.»

Prikimala je s zadovoljivim nasmehom.

«Najprej», je rekel, «mi dovolite vprašanje: ali imate v Parizu kakega znanca ali prijatelja, ki bi vas mogel peljati k njemu, kjer vas nikdar ne najde on z obrazom rumenim kot citróna in njegov cinoblastordeči prijatelj.»

Prebledela je in žalostno odmajala z glavo.

«Ne!», je odgovorila brezupno, «jaz sem ink... jaz sem sama v Parizu.»

Mladi gospod je vedel dobro, da ga mlada neznanka mistificira, da mu noče povedati prave resnice, vendar je nadaljeval popolnoma mirno in hladno:

«Drugo vprašanje: ali mi morete imenovati kak kraj izven Pariza, kamor bi vas mogel peljati?»

Obotavljala se je par trenutkov, potem pa je odgovorila, a ta njen odgovor ga je presenečil veliko bolj, nego vse njene dosedanje besede. Odgovorila mu je:

«Da, da to bi moglo biti. Mislila sem, da se odpeljem z večernim vlakom o pol devetih v Marseille.»

«Ali imate tam svoje znanke in prijatelje?»

«Ne, res ne vem... ne, niko-

gar nimam.»

Motril jo je ves začuden. Neznanka hoče potovati z večernim vlakom v Marseille. S tem vlakom potuje tudi on sam. Res, pota usode so čudovita. Kaj pri vragu hoče to mlado in lepo dekle, ki jo love po pariških bulvarih z avtomobili v Marseille, kjer nima, kot pravi sama nobenega znanca in prijatelja. Ali so jo morda lovili zato, da bi ji preprečili potovanje? Premagoval je svoje presenečenje, kolikor je samo mogel in vprašal:

«Tretje vprašanje: kaj mislite, kam se obrne Jakob, ako se mu posreči, da uide in kje mislite, da bi se mogli sestati z njim?»

«Kam se obrne? Tega ne vem, toda on je vedel, da sem se hotela danes zvečer odpeljati v Marseille. Kupila sem tudi že vozni list, ki ga pa nisem mogla dvigniti, ker so me zasledovali. Prepričana sem, da me pošče v Marseille, kakor hitro bo mogel.»

Umolknila je in nervozno mečkala svoj avtomobilski plašč. Očividno se je spomnila zopet svoje izgubljene ročne torbice in svojega skoro brezupnega položaja. Njegov sklep je bil hitro gotov. Obrnil se je k nji, opazoval jo je nekaj časa, čutil se sam svoji dobri misli in rekel:

«Madame, prav čudno je sicer, toda popolnoma res, da sem jaz sam, ki sedim tukajle poleg vas, naročil

spalni kupe v onem istem ekspresu, ki se hoče peljati z njim... vi nimate tukaj v Parizu in okolici nikogar, kamor bi vas mogel peljati, vi mislite, da vas vaš gospod Jakob gotovo pošče v Marseille. Popolnoma naraven zaključek in moja dolžnost je, da vas peljem v Marseille, da vas rešim vaših sovražnikov... ali mi zaupate, ali se hočete prepustiti mojemu varstvu?»

Dvignila je pajčolan raz svoj obraz in ga opazovala nekaj trenutkov s svojimi temnomodrimi očmi tako vprašujoče, da je skoro zardel. Počasji mu je odgovorila:

«Ali ste napram vsem damam, ki jih srečate tako slučajno, kot ste srečali mene, tak kavalir kot sedaj?»

«Slučajno? Verujte mi madame, da takega slučaja še nisem doživel. Toda bodite prepričani, da bi to storil vedno, posebno pa še, ako bi bil slučaj tako ugoden, kot je ravno sedaj, ker imava oba isto pot.»

«Ne vem, ako vam je ta slučaj res tako ugoden, ko ste si naprtili tako nalogo in me sedaj vozite po Parizu. Sedaj me hočete spremljati še v Marseille; ne vem, ali bi vam mogla verjeti, da ste hoteli res tja potovati?»

«Madame, nikar mi ne delajte krivice. Prisegam vam, da sem namenjen v Marseille. Sicer pa ni treba prisegati, ker vam to lahko dokažem. Samo trenutek prosim!»

Potegnil je hitro iz žepa listnico, vzel z nje vozni listek prvega razreda za Marseille in nakaznico za spalni kupe. Radovedno je pogledovala nakaznico in brala tekst.

«Profesor Pelotard, London», je rekla. «Vi ste torej Anglež? To sem si mislila takoj, dasiravno govorite kot pravi Francoz.»

«Jaz živim samo na Angleškem», je rekel in se komaj premagal, da je ni vprašal, odkod je ona. «Torej sedaj ste se prepričali, da sem govoril resnico, ali sprejmete mojo ponudbo?»

Pogledala ga je z mirnim, jasnim pogledom in odločno odgovorila: «Da! Ako hočete biti res tako plemeniti in velikodušni napram neznani dami...»

Hotela je še govoriti naprej, toda on jo je prekinil:

«Hvala za vaše zaupanje madame! Toda še nekaj vas moram vprašati. Ali vaši sovražniki vedo, da ste mislili odpotovati?»

«Da... to bi bilo mogoče!», je rekla preplašeno. «Tega sicer nisem povedala v hotelu, toda danes popoldne predno sem se odpeljala z Jakobom, sem pripravljala svoje stvari. Ali mislite...»

«Prepričan sem, da bodo postavili špijone na vseh glavnih postajah, ako imajo za to dovolj poguma in sredstev.»

(Dalje prihodnjik.)

Tovarniška zaloga papirja
šolskih in pisarniških potrebščin.
Zaloga široko raznovrstnih razpisal.
M. Tišar, Ljubljana
709 20-13

Razmnoževalni aparat „Opalograph“
popolnoma nov, z vsemi potrebščinami in navodilom, se 2-2
za 2000 kron proda.
Orožniška postaja v Žužemberku.

la japonsko Kafro
v deskah po 130- Kč. Iz Trsta ponuja
„Centrokomise“
PRAHA V.
= Mikulášská 28. =
1119 2-1

Išče se mesečna soba s posebnim vzhodom, eventualno s oskrbo ali pa manjše stanovanje s opravilo ali brez opravila proti zelo dobri najemini. — Ponudba na poštni predal št. 58. 1096 6

Na prodaj: Lakasti čevlji št. 42 in 44, poletne (Pejačević) hlače za častnike in nekaj druge obleke in obuvala. 1125
Prisojna ulica 3/L, vrata 4. Od treh do petih popoldne.

Stanovanje v MARIBORU
tri sobe, kopalno sobo, kuhinjo, vrt itd.
zamenjam s približno enakim stanovanjem v Ljubljani.
Ponudbe najkasneje do 20. julija na naslov trgovca Svetozar Kosar, Ljubljana, Kolodvorska ulica 24. 1125

Javna dražba
raznega pohištva, kuhinjskega orodja, obleke, dragocenosti i. dr. se vrši v petek dne 15. t. m. ob 3. pop. v Slomškovi ulici št. 4, I. nadst., levo. 1118 2-4

Pozor, 1120 4-2
gg. rezervni častniki!
Kaki
za oficirske uniforme, čepice, sablje, epanete, kajaše ter sploh vse vojaške potrebščine nudim po najnižjih cenah. Velika zaloga, bogata izbira!
S. KLIMANEK, krojaški mojster, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

Amerikansko strojno olje
Olje, lahko, za vretena;
olje za transmisije;
olje, strojno za poljedelske stroje;
olje, strojno za težke stroje;
olje za avtomobile, lahko;
olje „...“, izredno težko;
olje za cilindre;
olje proti prahu. 57 104-88
Glavna zaloga:
Medić, Rakovec & Zankl, d. z o. z.
prej A. Zankl novi sinovi.

Naročite se na „Pota in cilji“.
Zbirka poljudno-znanstvenih spisov.
I.-II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. 21 K, II. del, vez. 42 K. Za oba zvezka po pošti K 540 več.
III.-IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v filozofijo. 72 K, pošta 3 K več.
V. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Meh. vez., fin. papir 60 K, pošta 3 K več. Broš. navadni papir 42 K, po pošti 2 K več.
Naročila sprejema
Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Naivejša izbira v kopalnem perilu in trikotaži 900 87
C. J. HAMANN
Mestni trg 8.

Sveže telečje meso za pečenko po 18 kron za kilogram
se prodaja vsak dan dopoldne na Predovičevi in Smoljanovi stojnici v šolskem dvorcu, popoldne pa v skladišču na Mesarski cesti št. 4 pri mestni klavnici. 1089 6

Naročajte in širite sledeče leposlovne knjige:
D. Fajgel: Tik za fronto. Broš. 36 K, vez. 45 K, poština K 280.
A. Novačan: Veleja. Broš. 28 K, vez. 36 K, poština 2 K.
Anatole France-Debeljak: Pingvinski otok. Roman. Cena broš. 42 K, po pošti pripor. 2 K 40 v več.
Dostojevskij-Levstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 42 K, vez. 54 K, po pošti broš. K 8— več, vez. K 90— več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 15 K, vez. 21 K, po pošti broš. K 2— več, vez. K 250 več.
Cervantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti broš. K 2— več, vez. K 250 več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 26 K, po pošti broš. K 2— več, vez. K 250 več.
Macbeth. Broš. 32 K, vez. 40 K, poština 2 K.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti broš. K 2— več, vez. K 250 več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, vez. K 26—, po pošti broš. 340 več, vez. K 4— več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez. broš. 22 K, po pošti 5 K več, II. zvez. broš. 22 K, po pošti 4 K 60 v več.
Knjige se naročajo pri založniku: **Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.** 63 64

!! Kupujte nove knjige !!
Tiskovne zadruge:
D. Fajgel, Tik za fronto. Zbirka črtic, ki popisujejo dogodke v Gorici po izbruhu vojne med Italijo in Avstrijo 1915. Broš. 36 K, po pošti 280 K več.
A. Novačan, Veleja. Drama. Broš. 28 K, vez. 36 K, po pošti K 2— več.
Shakespeare-Zupančič, Macbeth. Broš. 32 K, vez. 40 K, po pošti K 280 več.
Ilika Waschtetova, Pravljice. Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, po pošti K 2— več.
Fr. Veber, Uvod v filozofijo. Pota in cilji, 3.—4. zvezek. Cena 72 K, po pošti 340 K več.
Knjige se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

M. Kuštrin
Tehnični, elektrotehnični in gumi-jevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo pol-nih gumijevih obrobov za tovarne avtomobile tovarne Walter Martiny. Avtogaraže in avtodelavnice s stis-kalnico za montiranje gumijevih obrobov pod vodstvom inženirja v centrali. Ljubljana, Rimaka cesta 2. Prevzemno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avto-mobilov. 545 36
Centrala:
Ljubljana,
Rimaka cesta 2.
Podružnice:
Ljubljana, Dunajska c. 20, tel. št. 470.
Maribor, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133.
Beograd, Knez Mihaj-lova ul. 3.

„JADRAN“ d. z o. z. LJUBLJANA
Dunajska cesta 9
priporoča 21 104-93
kolonijalno in špecerijsko blago ter žitne pridelke.
Točna in solidna postrežba.